

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Cob/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113210455
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Križanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6113210455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Križanovej a členiek senátu JUDr. Daniely Maštališovej a JUDr. Miroslavy Púchovskej, v právnej veci žalobcu ALFEX, a.s. so sídlom Zvolenská cesta 5, Banská Bystrica, IČO: 36 035 947, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Messingerom, advokátom, so sídlom Skuteckého 13, Banská Bystrica, proti žalovanému K. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX, D., podnikajúceho pod obchodným menom K. B. - ELEKTROPROGRES, s miestom podnikania Hliny 17, Badín, IČO: 37 331 370, zastúpeného AK JUDr. Andrea Slezáková, s.r.o., so sídlom Robotnícka 10, Banská Bystrica, IČO: 36 860 999, o zaplatenie 63.078,81 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 60Cb/163/2013-445 zo dňa 29.novembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 60Cb/163/2013-445 zo dňa 29. novembra 2018 v napadnutej druhej výrokovej vete, ktorou okresný súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 58.521,82 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne a to zo sumy 54.033,56 Eur od 27.4.2009 do zaplatenia a zo sumy 4.488,26 od 27.4.2009 do zaplatenia.

II. Rozsudok okresného súdu vo štvrtej a piatej výrokovej vete mení tak, že štát má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica v prvej výrokovej vete uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.556,99 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 4.556,99 Eur od 27.4.2009 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, druhou výrokovou vetou žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol, treťou výrokovou vetou rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,60 %, štvrtou výrokovou vetou rozhodol, že štát má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92,80% % a piatou výrokovou vetou rozhodol, že štát má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 7,20 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia, uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 63.078,81 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 27:4.2009 do zaplatenia.

3. Uznesením vyhláseným na pojednávaní vo veci samej dňa 24.10.2014 okresný súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 63.078,81 Eur s úrokom z omeškania vo výške

9,25 % ročne zo sumy 54.033,56 Eur od 26.4.2009, zo sumy 4.488,26 Eur od 26.4.2009 do zaplatenia a zo sumy 4.556,99 Eur od 27.4.2009 do zaplatenia.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom štatutárneho zástupcu žalobcu, právneho zástupcu žalobcu, žalovaného, právneho zástupcu žalovaného, svedkov S. J., A. H., N. K. I., S.T., S. H., A. J., znaleckým dokazovaním a výsluchom znalkyne N. N. E. I. . Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca si svoj nárok voči žalovanému uplatnil účelom zaplatenia kúpnej ceny. Uviedol, že medzi sporovými stranami došlo dňa 26.3.2009 a dňa 27.3.2009 k uzavretiu kúpnej zmluvy, na základe ktorej dodal žalobca ako predávajúci žalovanému, ako kupujúcemu požadovaný tovar, ktorý žalovaný riadne prevzal o čom svedčia vystavené dodacie listy č. 2016 zo dňa 26.3.2009, č. 2017 zo dňa 26.3.2009 a č. 2043 zo dňa 27.3.2009. Žalovaný prevzatie tovaru nepoprel, aj keď dodacie listy nepodpísal. Mal preukázané, že kúpnu cenu dodaného tovaru žalobca žalovanému vyfakturoval faktúrou č. 9110566 zo dňa 26.3.2009 splatnou dňa 25.4.2009 vo výške 54.033,56 Eur, faktúrou č. 9110567 zo dňa 26.3.2009 splatnou dňa 25.4.2009 vo výške 4.488,26 Eur a faktúrou č. 9110572 zo dňa 27.3.2009 splatnou dňa 26.4.2009 vo výške 4.556,99 Eur. Uvedené faktúry sa nachádzajú v dispozičnej sfére žalovaného o čom svedčí listina nazvaná „Odsúhlasenie zostatkov“ zo dňa 25.1.2013 a obdržanie faktúr žalovaný nepoprel. Okresný súd mal preukázané, že žalovaný svoj záväzok z kúpnej zmluvy vo výške 63.078,81 Eur žalobcovi v lehote splatnosti neuhradil a neurobil tak ani ku dňu rozhodovania súdom. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné, preto ich súd považoval za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP.

5. Okresný súd ďalej uviedol, že spornými skutočnosťami medzi stranami neboli tvrdenia žalobcu, že nárok žalobcu minimálne vo výške 4.556,99 Eur s príslušenstvom nie je premlčaný a žalobcovi vznikol nárok aj na príslušenstvo pohľadávky t.j. úroky z omeškania vo výške 9,25 % zo sumy 54.033,56 Eur od 26.4.2009 do 25.4.2013 a úroky z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 4.488,26 Eur od 26.4.2009 do 25.4.2009 a to v prípade, že sa súd stotožní so znaleckým dokazovaním a s návrhom žalovaného, že nárok žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny vo výške 54.033,56 Eur vo výške 4.488,26 Eur je premlčaný.

6. Sporné boli aj tvrdenia žalovaného, že nárok uplatnený žalobcom je v celom rozsahu premlčaný a je potrebné v danom prípade aplikovať ustanovenie § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 397 Obchodného zákonníka.

7. Okresný súd sa preto zaoberal spornými tvrdeniami žalobcu aj žalovaného a v prvom rade riešil otázku, či splatnosť kúpnej ceny bola medzi zmluvnými (sporovými stranami) dohodnutá a či prichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka. V súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka bol toho názoru, že aplikácia tohto ustanovenia neprichádza do úvahy, pretože z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi sporovými stranami bola dohodnutá lehota splatnosti kúpnej ceny na základe vystavených faktúr, t.j. 30 dní od vystavenia faktúr. Dospel tak na základe tvrdení žalobcu ako aj žalovaného, že počas ich niekoľkoročnej obchodnej spolupráce boli faktúry vyhotovované s 30 dňovou splatnosťou od ich vystavenia, teda podľa ich obchodných zvyklostí. V prípade, že žalovaný pripustil, že faktúry obsahovali aj 14-dňovú splatnosť, súd neskúmal v ktorých obchodných prípadoch to tak bolo, keďže zo zistených dôkazov predložených do súdneho spisu vyplývala 30 dňová lehota splatnosti kúpnej ceny (Výpis zo saldo konta žalobcu zo dňa 2.8.2013, Kniha prijatých faktúr žalovaného 2013 k 5.8.2013 a Odsúhlasenie zostatkov zo dňa 21.5.2013 k 31.12. 2012 - na č. 1.37-39 p.v.). Na základe uvedených skutočností uzavrel, že podľa obchodných zvyklostí sporových strán bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá splatnosť kúpnej ceny v lehote 30 dní od vystavenia faktúry.

8. Po vyriešení tejto otázky sa okresný súd zaoberal dôvodnosťou námietky premlčania nároku žalobcu vznesenej žalovaným a skúmal, v akom rozsahu je nárok uplatnený žalobcom premlčaný.

9. Okresný súd pri posudzovaní námietky premlčania vychádzal z ustanovenia § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 391 ods. 1, § 393 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka. Zaoberal sa aj listinou predloženou žalobcom nazvanou ako „Uznanie záväzku podľa § 323 Obchodného zákonníka zo dňa 24.8.2012“ a dospel k záveru, že táto listina nemohla vyvolať účinky podľa § 401 Obchodného zákonníka, pretože ju podpísala osoba N. D., ktorá nemala na takýto právny úkon oprávnenie, navyše znaleckým dokazovaním mal okresný súd preukázané, že podpis tejto osoby na uvedenej listine nie jeho pravým podpisom. Bol toho názoru, že v prípade práv vymáhateľných súdnou cestou sa začiatok premlčacej doby viaže na

moment splatnosti záväzku, teda kedy sa stáva vynútitelným a teda právo je realizovateľné podaním žaloby.

10. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd nárok uplatnený žalobcom na zaplatenie kúpnej ceny vyfakturovanej faktúrou č. 9110572 zo dňa 27. 3.2009 splatnou dňa 26.4. 2009 vo výške 4.556,99 Eur nie je premlčaný, pretože bol uplatnený v 4-ročnej premlčacej lehote. Premlčacia lehota v tomto prípade začala plynúť od 27. 4.2009 a jej koniec pripadol na deň 26.4.2013, a v tento deň bol nárok na zaplatenie tejto sumy uplatnený žalobou na súde.

11. Tento nárok žalobcu bol riadne preukázaný, žalovaný ho nepoprel, a keďže sa žalovaný dostal do omeškania so splnením tohto záväzku, priznal okresný súd žalobcovi aj úrok z omeškania z tejto sumy a žalobe žalobcovi v tejto časti vyhovel tak ako je uvedené v prvej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia.

12. Okresný súd žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol (druhá výroková veta napadnutého rozhodnutia) z dôvodu uplatnenej námietky premlčania žalovaným a mal za to, že tento nárok bol uplatnený po uplynutí zákonnej 4-ročnej premlčacej lehoty. Podľa okresného súdu lehota na uplatnenie nároku na zaplatenie celkovej istiny 58.521,82 Eur vyfakturovanej fa.č. 9110566 splatnou dňa 25.4.2009 a fa.č. 9110567 splatnou dňa 25.4.2009 začala plynúť od 26.4.2009 a uplynula dňa 25.4.2013. Keďže žaloba bola doručená na súd dňa 26.4.2013, t.j. po uplynutí 4-ročnej premlčacej lehoty, tento uplatnený nárok žalobou nemohol žalobcovi priznať.

13. Okresný súd zamietol aj nárok žalobcu na zaplatenie uplatneného úroku z omeškania zo sumy 54.033,56 Eur a zo sumy 4.488,26 Eur. Citoval ustanovenie § 393 ods. 1 Obchodného zákonníka, uviedol, že v citovanom zákonom ustanovení formulovaný odkaz na osobitnú úpravu možno aplikovať predovšetkým na úpravu úrokov z omeškania a na právo na zmluvnú pokutu. Podľa názoru kolektívu autorov Komentára Obchodného zákonníka (Nakladateľstvo C.H.Beck, s.r.o., 5. Vydanie 2016, str. 1284), v súčasnosti možno konštatovať úplný odklad od názorov o samostatnom premlčaní príslušenstva, čo sa týka úrokov z omeškania (i zmluvnej pokuty). Úroky z omeškania sa premlčujú spolu s pohľadávkou, ku ktorej sa viažu, pričom rozhodujúca pre tento záver je konštrukcia, že nemožno úročiť pohľadávku, ktorá už samotná vynútitelná ako istina nie je a stala sa naturálnou obligáciou. Poukázal aj na to, že v slovenskej judikatúre prevažoval záver, že úroky z omeškania so splnením peňažného záväzku sú samostatným právom vznikajúcim na dennej báze, a právo na ich zaplatenie sa premlčuje za každý deň omeškania samostatne. V súčasnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane judikuje, že úroky z omeškania majú povahu opakujúcich sa dávok, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím, aj keď sa stanú splatnými až v budúcnosti. Znamená to, že pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré nastali v dobe, keď došlo k omeškaniu so splnením dlhu z hlavného záväzkového vzťahu. Okolnosť, že každý ďalší deň dlžník porušuje svoju povinnosť plniť riadne a včas hlavný peňažný záväzkový vzťah, teda nie je pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania významná. Povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu nevzniká samostatne za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku. Týmto dňom začína pri tomto práve plynúť premlčacia doba jej uplynutím sa právo premlčí ako celok (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1MOBdo/6/2011 zo dňa 17.6.2014, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/157/2009 zo dňa 29.6.2010).

14. Okresný súd vzhľadom na uvedené dôvody a vznesenú námietku premlčania s poukazom na vyššie odborné názory a rozhodnutia Najvyššieho súdu nepriznal ani uplatnené právo na zaplatenie úroku z omeškania z istiny 54.033,56 Eur a zo sumy 4.488,26 Eur.

15. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil. Pretože strany mali vo veci úspech len čiastočný, rozhodoval o nároku na náhradu trov konania prevažne v prospech úspešnej strany, ktorou bol žalovaný. Žalobou uplatnený nárok predstavoval 63.078,81 Eur, žalobca bol úspešný vo výške 4.556,99 Eur, to znamená, že žalobca mal v spore úspech 7,20 % a neúspech 92,80 %, naopak žalovaný mal vo veci úspech 92,80 % a neúspech 7,20 %. Po odpočítaní neúspechu žalovaného od jeho úspechu (92,80 % mínus 7,20 %), potom čistý úspech žalovaného v spore predstavoval 85,60 %. V tomto rozsahu žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré mu v súvislosti s uplatňovaním jeho práv vznikli.

16. O nároku štátu na náhradu trov konania voči žalobcovi okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 tak, že štát má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92,80 %, nakoľko žalobca v tomto rozsahu nemal vo veci úspech. Súd z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu vyplatil znalkyni N. E. I. znalečné, ktoré presahovalo preddavok zložený žalovaným a ktoré jej bolo priznané uznesením tunajšieho súdu č.k. 60Cb/163/2013-287 zo dňa 2.9.2015a vyplatil jej aj znalečné za účasť na pojednávaní vo veci samej dňa 24.5.2016, ktoré priznal uznesením zo dňa 22.6.2016, a ktoré nebolo kryté žiadanými preddavkami.

17. O nároku štátu na náhradu trov konania voči žalovanému okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP tak, že štát má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 7,20 %, nakoľko žalovaný v tomto rozsahu nemal vo veci úspech.

18. Proti rozsudku okresného súdu v druhej, tretej, štvrtej a piatej výrokovej vete podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. f) CSP - súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a v ustanovení § 365 ods. 1 písm. h) CSP - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie, žalovaného zaviazhe k náhrade trov štátu a trov celého konania alebo napadnutý rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, okrem výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 4.556,99 Eur spolu s úrokom z omeškania.

19. V odôvodnení svojho odvolania uviedol, že podanou žalobou sa domáhal voči žalovanému zaplataenie sumy 63.078,81 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 27.5.2009 do zaplataenia, okresný súd uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 24.10.2014 pripustil zmenu žaloby v znení, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 63.078,81 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne a to zo sumy 54.033,56 Eur od 26.4.2009 do zaplataenia zo sumy 4.488,26 Eur od 26.4.2009 do zaplataenia a zo sumy 4.556,99 Eur od 27.4.2009 do zaplataenia.

20. Žalobca v odvolaní poukazuje na odôvodnenie okresného súdu, ktorý po vyriešení otázky splatnosti kúpnej ceny posúdil uplatnenú námietku premlčania vznesenú žalovaným. Podľa názoru žalobcu súd na základe vykonaného dokazovania správne posúdil začiatok plynutia premlčacej doby, len nesprávne posúdil koniec plynutia premlčacej doby, keď uviedol, že pri pohľadávke uplatnenej vo výške 54.033,56 Eur fakturovanej faktúrou č. 9110566 splatnej dňa 25.4.2009 a pri pohľadávke vo výške 4.488,26 Eur vyfakturovanej faktúrou č. 9110567 splatnej dňa 25.4.2009 premlčacia doba začala plynúť od 26.4.2009 a koniec lehoty pripadol na deň 25.4.2013. Podľa jeho názoru premlčacia lehota v tomto prípade začala plynúť od 26.4.2009 a jej koniec pripadol na deň 26.4.2013 aj s poukazom na ustanovenie § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca podal žalobu na súd dňa 26.4.2013, t.j. posledný deň premlčacej lehoty, a preto žalovaným uplatnená námietka premlčania nie je dôvodná.

21. V odvolaní nesúhlasí ani s rozhodnutím okresného súdu v časti uplatneného úroku z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 54.033,56 Eur, zo sumy 4.488,26 Eur a to z dôvodu, že sa toto právo premlčalo spolu s istinami. Žalobca rozhodnutie o nepriznaní úrokov z omeškania považuje za nezákonné, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prípade úrokov z omeškania platí 4-ročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť odo dňa 26.4.2009 a právo na jej zaplataenie bolo uplatnené na súde dňa 26.4.2013. V tomto prípade okresný súd nesprávne posúdil koniec plynutia premlčacej doby. Koniec lehoty nepripadol na deň 25.4.2013 tak, ako to nesprávne uvádza okresný súd, ale koniec premlčacej lehoty pripadol na deň 26.4.2013 s poukazom aj na ustanovenie § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca podal žalobu v posledný deň premlčacej lehoty, preto námietka premlčaná uplatnená žalovaným nie je dôvodná.

22. Žalobca nesúhlasí ani s právnym názorom okresného súdu, ktorý uviedol v bode 44. odôvodnenia, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškani so splnením tohto záväzku, týmto dňom začína pri tomto práve plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok s poukazom aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1MOBdo/6/2011 zo dňa 17.6.2014. Podľa názoru žalobcu tento rozsudok Najvyššieho súdu sa nedá

aplikovať na tento prípad, pretože nerieši otázku premičania úrokov z omeškania. Pokiaľ sa súd odvoláva aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/157/2009 zo dňa 29. 6.2010, v tejto súvislosti žalobca poukázal na neskoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Obdo 36/2010 zo dňa 18.8.2011, v ktorom súd konštatoval, že úroky z omeškania sa premičujú vo všeobecnej 4-ročnej premičacej dobe (§ 397 Obchodného zákonníka), z čoho vyplýva, že ich možno úspešne uplatniť v uzavretom časovom intervale, ohraničenom 4-rokmi odo dňa podania žaloby späť. (ostatné neskoršie sú premičané v dôsledku uplynutia všeobecnej premičacej doby k jednotlivým denným úrokom z omeškania) a dňom kedy vznikne možnosť na účinné vznesenie námietky premičania voči listine. Tento interval je však vždy maximálne 4-roky bez jedného dňa a každým dňom sa o deň znižuje. Nesúhlasí preto s názorom okresného súdu, že judikatúra v tomto smere je jednoznačne ustálená, tomu nasvedčuje aj novší rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 10Co/355/2015 zo dňa 3.3.2016, ktorý rovnako konštatoval, že právo na úrok z omeškania je právom, ktoré sa premičuje za každý deň samostatne.

23. Záverom žalobca zdôraznil, že v posudzovanom prípade nedošlo k premičaniu istiny ani k premičaniu príslušných úrokov, preto žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil, prípadne zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

24. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný a k otázke premičania uplatneného nároku uviedol, že už od počiatku celého súdneho konania je nárok uplatnený žalobou premičaný v celom rozsahu, pretože v tomto prípade je potrebné aplikovať ustanovenie § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 397. Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, je kupujúci povinný zaplatiť kúpnu cenu, keď predávajúci v súlade so zmluvou a týmto zákonom umožní kupujúcemu nakladať s tovarom alebo s dokladmi umožňujúcimi kupujúcemu nakladať s tovarom. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobca umožnil žalovanému nakladať s tovarom v mesiaci marec 2009, pretože dodanie tovaru sa uskutočnilo dňa 26.3.2009 a dňa 27.3.2009 v zmysle zákona začala z týchto dní plynúť ročná premičacia doba, keďže žalobca podal žalobu na súd dňa 26.4.2013, nárok žalobcu je premičaný v celom rozsahu.

25. K obchodným zvyklostiam uviedol, že medzi ním a žalobcom nedošlo k dohode o platobných podmienkach, čo niekoľkokrát uviedol pred súdom na prvom pojednávaní vo veci samej, tak isto v dodacích listoch nebola uvedená lehota splatnosti kupujúcemu. Pokiaľ žalobca uskutočnil jednostranný úkon a vystavil faktúru (účtovný doklad) so splatnosťou 30 dní odo dňa vystavenia, nie je možné automaticky dospieť k záveru, že jednostranným uložením 30 dňovej lehoty splatnosti uvedenej žalobcom vo faktúrach, došlo medzi účastníkmi zmluvy k dohode, že kúpna cena bude splatná dňa 25.4.2009 a dňa 26.4.2009. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Obo 338/1998 zo dňa 27.4. 1999. V ktorom Najvyšší súd SR počítal plynutie premičacej doby odo dňa dodania tovaru aj napriek tomu, že predávajúci vystavil kupujúcemu faktúru, nakoľko nebolo preukázané, že medzi stranami v kúpnej zmluve došlo k inej dohode o zaplatení ceny tovaru. Nesúhlasí preto s názorom okresného súdu s dohodnutou lehotou splatnosti kúpnej ceny 30 dní od vystavenia faktúr. Podľa rozsudku Krajského súdu Košice sp.zn. 4Cob/85/2017, podľa ktorého obchodné zvyklosti citované v predmetnom ustanovení § 264 ods. 2 Obchodného zákonníka sú také, na ktoré odkazuje konkrétna zmluva medzi konkrétnymi zmluvnými stranami a takto v zmluve uvedená obchodná zvykosť sa stáva súčasťou zmluvy. Takáto obchodná zvykosť, alebo obchodné zvyklosti medzi stranami sporu musia byť konkrétne v zmluve konkrétne uvedené a musia byť jednoznačne špecifikované. Vystavenie faktúry, ktorá je len účtovným dokladom je výlučne jednostranný úkon žalobcu, ktorý vystavuje faktúry so splatnosťou 30-dní, je zvykosťou len žalobcu. Navyiac v čase uskutočnenia predmetného obchodného vzťahu, v roku 2009 neexistovala medzi stranami obojstranná obchodná zvykosť o vystavovaní faktúr so splatnosťou 30 dní od dňa vystavenia. O uvedenom svedčí fakt, že so žalobcom až následne v roku 2013 upravili podmienky vzájomnej spolupráce na základe rámcovej zmluvy č. 009/2013/BA zo dňa 12.2.2013, v ktorej sa uvádza splatnosť faktúry je 14 dní odo dňa jej doručenia kupujúcemu.

26. Žalovaný v súvislosti s ustanovením § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka tvrdí, že v tomto prípade je potrebné aplikovať § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka a pokiaľ by sa predmetné ustanovenie neaplikovalo na tento prípad a vychádzalo by sa z vystavených faktúr, má za to, že začiatok plynutia premičacej doby pokiaľ ide o faktúru č. 9110566 zo dňa 26.3.2009 splatnú dňa 25.4.2009 je práve deň 25.4.2009, faktúru č. 9110567 zo dňa 26.3.2009 splatnú dňa 25.4.2009 je deň 25.4.2009 a faktúru č. 9110572 zo dňa 27.3.2009 splatnú dňa 26.4.2009 je deň 26.4.2009 a to v zmysle § 392 ods. 1

Obchodného zákonníka. Právna teória uvádza v § 391 Obchodného zákonníka všeobecnú úpravu začiatku uplynutia premlčacej doby v obchodnom práve - na uvedené nadväzuje osobitná úprava pre jednotlivé práva. Všeobecná úprava začiatku plynutia premlčacej doby platí len vtedy, keď nie je v Obchodnom zákonníku pri niektorých právach určený začiatok plynutia premlčacej doby inak. Znamená to, že vo vzťahu k všeobecnej a osobitnej úpravy prednostne platí osobitná úprava (Občiansky zákonník - Komentár Olga Ovečková a kolektív). Pokiaľ záväzok spočíva v plnení, je pre začiatok premlčacej doby rozhodujúca doba splatnosti. Pri záväzkoch platí možnosť uplatnenia práva na súde (actio nata) najskôr v čase splatnosti. Premlčacia doba začína plynúť, keď je actio nata. Poukázal na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých sudy určili deň začiatku plynutia premlčacej doby zhodne s dňom splatnosti záväzku na plnenie. Pokiaľ by nedošlo k aplikácii § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka, premlčacie doby začali plynúť dňa 25.4.2009 a dňa 26.4.2009 a uplynuli dňa 25.4.2013 a dňa 26.4.2013.

27. K úrokom z omeškania žalovaný uviedol, že v otázkach ich premlčania, nesúhlasí s názorom žalobcu v odvolaní a stotožňuje sa s názorom okresného súdu v tej časti odôvodnenia, v ktorej súd uvádza, že v súčasnosti možno konštatovať úplný odklon od názorov o samostatnom premlčaní príslušenstva, čo sa týka úrokov z omeškania i zmluvnej pokuty. Úroky z omeškania sa premlčujú spolu s pohľadávkou, ku ktorej sa viažu, pričom rozhodujúca pre tento záver je konštrukcia, že nemožno úročiť pohľadávku, ktorá už samotná ako istina nie je vynutiteľná a stala sa naturálnou obligáciou. Možnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením záväzku; týmto dňom začína pri tomto práve plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok (rozsudok NS SR sp.zn. 2Sžf/57/2017, Sžf z 18.9.2013). Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku potvrdil.

28. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, a opäť zdôraznil, že medzi stranami došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy podľa § 409 Obchodného zákonníka, na základe ktorej žalobca dodával žalovanému elektroinštalačný materiál na rekonštrukciu hotela I. W. v D.. Kúpna zmluva bola uzatvorená ústne a zmluvné strany sa dohodli, že dodávajúcí dodá kupujúcemu elektroinštalačný materiál určený jednotlivo alebo čo do množstva a druhu a zároveň dohodli kúpnu cenu za dodaný tovar. Medzi zmluvnými stranami bola ústne dohodnutá aj splatnosť kúpnej ceny v lehote 30 dní od vystavenia faktúry a to s prihliadnutím na ich doterajšiu obchodnú spoluprácu a doterajšiu obchodnú prax. Na základe takto uzatvorenej kúpnej zmluvy žalobca dodával žalovanému elektroinštalačný materiál, ktorého kúpna cena bola vyúčtovaná viacerými faktúrami so splatnosťou kúpnej ceny 30 dňami od vystavenia faktúry (napr. na faktúru č. 9110548 zo dňa 20.3.2009 so splatnosťou 22.4.2009 na sumu 43.128,62 Eur), ktorá bola žalovaným aj zaplatená. So žalovaným spolupracuje - obchoduje niekoľko rokov a čo sa týka doby splatnosti kúpnej ceny a dohody o dobe splatnosti, tieto dohody so žalovaným zneli na 30 dňovú lehotu splatnosti za vystavené faktúry. Takáto bola medzi stranami obchodná zvykosť a bežnú obchodnú prax tomu nasvedčujú aj dohodnuté doby splatnosti kúpnej ceny evidované v informačnom systéme žalobcu a doba splatnosti 30 dní od vystavenia faktúr vyplýva aj zo saldo konta žalobcu zo dňa 2.8.2013, z Knihy prijatých faktúr žalovaného 2013 k 5.8.2013 a Odsúhlasenie zostatkov zo dňa 25.1.2013 k 31.12.2012. Podľa názoru žalobcu okresný súd správne uzavrel, že podľa obchodných zvyklostí sporových strán bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá splatnosť kúpnej ceny v lehote 30 dní od vystavenia faktúry a s týmto názorom v celom rozsahu súhlasí. V posudzovanom prípade medzi konkrétnymi zmluvnými stranami bola uzavretá kúpna zmluva ústnou formou podľa § 409a nas. Obchodného zákonníka a bola dohodnutá konkrétna splatnosť kúpnej ceny, 30-dňami od vystavenia faktúry. S prihliadnutím na doterajšiu obchodnú prax medzi stranami a na výsluch žalovaného, bolo preukázané, že medzi stranami bola uzavretá zmluva, ktorá odlišne od § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka upravila splatnosť kúpnej ceny.

29. Žalobca nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že vystavené faktúry v danej veci sú predmetom jednostranného úkonu žalobcu. Vystavené faktúry sú výsledkom konkrétnej dohody zmluvných strán v konkrétnej kúpnej zmluve a sú obojstranne dohodnuté zvykosťou a niekoľkoročnou obchodnou praxou, na základe ktorej sa žalovaný aj správal, keď platil kúpnu cenu nie skôr, ako po uplynutí lehoty splatnosti 30 dní od vystavenia faktúry. Dôkazom toho, že medzi stranami bola dohodnutá 30-dňová splatnosť, a to odlišne od ust. § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka je aj skutočnosť, že žalovaný nepodal voči prvému výroku rozsudku okresného súdu odvolanie a dlžnú sumu zaplatil dňa 21.12.2008. Ak by mal platiť jeho názor, že je potrebné aplikovať ust. § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka, tak mal potom namietať aj premlčanie faktúry č. 9110572 zo dňa 27.3. 2009, splatnej dňa 26.4.2009 vo výške 4.556,99 Eur.

30. Žalobca nesúhlasí ani s tvrdením žalovaného, že v prípade ak by sa na daný prípad nemalo aplikovať ust. § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka, tak v prípade faktúry č. 9110566 a č. 9110567 zo dňa 26.3.2009, splatnej dňa 25.4.2009 je začiatkom premlčacej doby deň 25.4.2009 a koniec premlčacej doby deň 25.4.2013. Doterajšia judikatúra Slovenského a Českého Najvyššieho súdu v súlade so znením § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka zdôrazňuje, že pre začiatok premlčacej doby je rozhodujúci objektívny okamih, kedy právo mohlo byť vykonané po prvý krát. Osobitná úprava začiatku plynutia premlčacej doby pre záväzkové vzťahy, ktorých sa povinnosť plniť záväzok dlžníkovi viaže na moment splatnosti záväzku, je upravená v § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka a v zmysle tohto ustanovenia pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa mal záväzok splniť alebo sa malo začať jeho plnenie (doba splatnosti). Na podporu svojho tvrdenia poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Cob/193/2013 zo dňa 30.1.2014 a rozsudok Krajského súdu Košice č.k. 3Cob/234/2012 zo dňa 30.4.2014. Rozhodnutie okresného súdu o uplatnenom nároku na zaplatenie úroku z omeškania považuje za nezákonné, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

31. K tomuto vyjadreniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

32. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (ďalej len „ odvolací súd“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379 a § 380 ods. 1, § 383 CSP), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Na prejednanie odvolania nariadil odvolací súd pojednávanie, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP), čo v predmetnej veci nebolo naplnené a vec rozhodol odvolací súd verejným vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania.

33. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku okresného súdu v druhej výrokovej vete, ktorou žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, v tretej výrokovej vete ktorou žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,60 %, v štvartej výrokovej vete, ktorou priznal štátu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92,80 % .

34. Konanie v danej veci začalo dňa 26.4.2013, teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „ OSP“). Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorým bol v zmysle zrušujúceho ustanovenia § 473 zrušený zákon č. 99/1963 Zb. OSP.

35. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

36. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov dňom nadobudnutia jeho účinnosti ostávajú zachované.

37. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si žalobou uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie istiny 63.078,81 Eur s príslušenstvom, titulom zaplatenia kúpnej ceny podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka a titulom zaplatenia úroku z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení ku dňu omeškania dlžníka s platením záväzku.

38. Okresný súd napadnutým rozsudkom v prvej výrokovej vete priznal žalobcovi uplatnené právo na zaplatenie kúpnej ceny len vo výške 4.556,99 Eur, ktorú žalobca žalovanému vyfakturoval faktúrou č. 91110572 zo dňa 27.3.2009, splatnou dňa 26.4.2009 a spolu s priznanou výškou kúpnej ceny priznal žalobcovi aj úrok z omeškania. Druhou výrovkovou vetou okresný súd žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal právo na zaplatenie kúpnej ceny vo výške 54.033,56 Eur s príslušenstvom vyfakturovanej faktúrou č. 9110566 zo dňa 26.3.2009, splatnou dňa 25.4.2009 a právo na zaplatenie kúpnej ceny vo výške 4.488,36 s príslušenstvom vyfakturovanej faktúrou č. 9110567 zo dňa 26.3.2009, splatnou dňa 25.4.2009 vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného a odkázal na § 397 a § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné. S prihliadnutím na § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka a podľa judikatúry Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky, a na názor Kolektívu autotov Komentára Obchodného zákonníka (Nakladateľstvo C.H.Beck, s.r.o., piate vydanie 2016, str. 1284), v súčasnosti možno konštatovať úplný odklon od názorov o samostatnom premlčaní príslušenstva, čo sa týka úrokov z omeškania (zmluvnej pokuty), úroky sa premlčujú s pohľadávkou, ku ktorej sa viažu a že nemožno úročiť pohľadávku, ktorá už samotná ako istina nie je vynutiteľná, že povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní a s týmto dňom je potom spojený aj začiatok plynutia premlčacej doby, okresný súd nepriznal žalobcovi ani uplatnený nárok na zaplatenie úroky z omeškania z vyššie uvedených istín.

39. Zo skutkových zistení okresného súdu vyplýva, že medzi stranami nebolo sporné, že strany uzavreli kúpnu zmluvu dňa 26.3.2009 a 27.3.2009I, na základe ktorej žalobca dodal žalovanému požadovaný tovar, ktorý žalovaný prevzal. Nebolo sporné ani to, že žalovaný kúpnu cenu vyfakturovanú faktúrami faktúry č. 9110566 a č. 9110567 žalobcovi neuhradil. Predmetnými faktúrami žalobca žalovanému vyfakturoval kúpnu sumu 58.521,82 Eur, ktorá zostala predmetom odvolacieho konania.

40. Medzi stranami nebola sporná ani výška uplatneného nároku na zaplatenie istiny a ani výška uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania.

41. Spornými skutočnosťami boli, či nárok žalobcu vo výške 54.033,56 Eur s príslušenstvom a vo výške 4.488,26 Eur s príslušenstvom je, alebo nie je premlčaný a to na základe uplatnenej námietky premlčania zo strany žalovaného, či splatnosť kúpnej ceny bola medzi stranami dohodnutá, či treba vziať do úvahy aplikáciu § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka.

42. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že uplatnené právo na zaplatenie kúpnej ceny s príslušenstvom je s poukazom na § 391 a § 397 Obchodného zákonníka premlčaný, že žalobca si svoje právo na zaplatenie istiny - kúpnej ceny vo výške 58.521,82 Eur neuplatnil v 4-ročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť od 26.4.2009 a uplynula 25.4.2013. Žaloba žalobcu bola doručená na súd 26.4.2013, t.j. po uplynutí 4-ročnej lehoty, preto žalobu o zaplatenie istiny 54.033,56 Eur a zaplatenie istiny 4.488,26 Eur spolu s príslušenstvom zamietol.

43. Pri posudzovaní lehoty splatnosti okresný súd neaplikoval ust. § 450 ods. 1 Obchodného zákonníka, na ktorý poukazoval žalovaný. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi sporovými stranami bola dohodnutá lehota splatnosti kúpnej ceny na základe vystavených faktúr, t.j. 30 dní od vystavenia faktúr a k tomuto záveru dospel na základe tvrdení žalobcu aj žalovaného, že počas ich niekoľkoročnej obchodnej spolupráce boli faktúry vyhotovované s 30 dňovou lehotou splatnosti od vystavenia, teda podľa obchodných zvyklostí a dohodnutou 30- dňová lehota splatnosti kúpnej ceny vyplývajúcej z výpisu zo salda konta žalobcu zo dňa 2.8.2013, z Knihy prijatých faktúr žalovaného 2013 k 5.8.2013 a z Odsúhlasenia zostatkov 25.1.2013 k 31.12.2012. Súd neskúmal, v ktorých prípadoch faktúry obsahovali 14-dňovú splatnosť, v ktorých obchodných prípadoch, pretože z predložených listinných dôkazov mal preukázanú 30-dňovú lehotu splatnosti kúpnej ceny.

44. Žalobca v podanom odvolaní súhlasil s posúdením lehoty splatnosti pohľadávok, súhlasil s posúdením začiatku plynutia premlčacej lehoty, ale namietať a nesúhlasil s názorom okresného súdu, ktorý nesprávne posúdil koniec uplynutia premlčacej doby a to v súvislosti so znením ustanovenia § 122 Občianskeho zákonníka o počítaní času. Podľa názoru žalobcu pri uplatnenom nároku na zaplatenie kúpnej ceny 4-ročná premlčacia lehota začala plynúť od 26.4.2009 a uplynula 26.4.2013 a nie 25.4.2013. Žalobu podal na súdu 26.4.2013, teda v 4-ročnej premlčacej dobe, preto námietka premlčania nie je dôvodná. Uplatnený nárok na zaplatenie istiny nie je premlčaný, preto nie je premlčané ani uplatnené právo na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca tiež nesúhlasil s názorom okresného súdu uvedeného v bode 44. odôvodnenia, že podľa ustálenej judikatúry, povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník dostal do omeškania so splnením záväzku a že týmto dňom začína pri tomto práve plynúť premlčacia doba, a nie za každý deň trvania omeškania.

45. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či okresný súd správne zamietol žalobu žalobcu v rozsahu žalovanej istiny 58.521,82 Eur a k tomu zodpovedajúceho príslušenstva podľa námietky premlčania a následne, či správne rozhodol aj o trovách konania. Je potrebné vyriešiť najmä otázku, ktorý deň uplynula 4-ročná lehota na zaplatenie kúpnej ceny a následne vyriešiť otázku premlčania nároku na zaplatenie úroku z omeškania.

46. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť, možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Prítom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

47. Podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka, premlčaním právo na plnenie povinností druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby. Znamená to, že oprávnená strana právneho vzťahu sa môže domáhať svojho už premlčaného práva na súde a súd môže tejto strane toto premlčané právo aj priznať okrem prípadu, že sa povinná strana právneho vzťahu tohto premlčania dovoľá, namietne ho a dané právo je skutočne premlčané. Výnimku z tejto fikcie je § 388 ods. 2 Obchodného zákonníka.

48. Predmet premlčania definuje Obchodný zákonník v § 387 ods. 2, podľa ktorého premlčaniu podliehajú všetky práva zo záväzkových vzťahov s výnimkou práva vypovedať zmluvu uzavretú na dobu neurčitú.

49. Podľa § 387 ods. 1 Obchodného zákonníka, sa právo premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom. Dĺžka premlčacej doby je upravená všeobecne v § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba 4-roky a osobitne podľa § 398 Obchodného zákonníka.

50. Na to, aby bolo možné stanoviť, či v posudzovanom prípade k premlčaniu skutočne došlo, je okrem dĺžky príslušnej premlčacej doby potrebné posúdiť začiatok, plynutie a koniec premlčacej doby.

51. V zmysle § 122 Občianskeho zákonníka upravujúceho počítanie času, lehota určená podľa dní začína dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie 15 dní (ods. 1). Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním, alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota počíta. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň (ods. 2). Ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (ods. 3).

52. Občiansky zákonník ustanovuje pravidlá počítania lehôt podľa rôznych časových jednotiek. Ak je relevantná doba vymedzená počtom dní, začiatok lehoty je určený začiatkom dňa, ktorý nasleduje po dni, v ktorom nastala udalosť rozhodná pre jej počítanie. Z uvedeného vyplýva, že deň, v priebehu ktorého nastala rozhodná skutočnosť, sa do lehoty nezapočítava aj keby k tejto skutočnosti došlo začiatkom tohto dňa. Pre začiatok plynutia tejto lehoty je dôležitý až deň nasledujúci po rozhodnej skutočnosti, a to i vtedy, ak by týmto dňom bola sobota, nedeľa alebo sviatok. Ak je lehota vymedzená podľa týždňov, mesiacov a rokov platí, že začiatok lehoty je určený tak, ako pri počítaní podľa dní a koniec lehoty pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním (pri týždňoch) alebo číslom (pri mesiacoch a rokoch) zhoduje s dňom, na ktorý pripadá skutočnosť, od ktorej začína plynúť lehota.

53. Podľa § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka premlčania lehota začína plynúť od dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné. V prípade práv vymáhateľných súdnou cestou sa začiatok premlčacej lehoty viaže na moment splatnosti záväzku, teda kedy sa stáva vynútiteľným a teda právo je realizovateľné prostredníctvom žaloby. Premlčacia lehota tu plynie od dňa, ktorý nasleduje po dni splatnosti. V posudzovanom prípade 4-ročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na zaplatenie istiny v celkovej výške 58.521,82 Eur začala plynúť po dni splatnosti predmetných

faktúr, teda dňa 26.4.2009 a nakoľko premlčacia lehota je v § 397 Obchodného zákonníka vymedzená rokmi, a je aplikovateľná všeobecná 4-ročná premlčacia lehota, jej počítanie sa spravuje § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda jej posledným dňom je deň, ktorý sa zhoduje s dňom, kedy lehota začala plynúť. Posledným dňom premlčacej lehoty bol dňa 26.4.2013.

54. Okresný súd považoval za posledný deň na uplatnenie nároku deň 25.4.2013 a s poukazom na podanie žaloby 26.4.2013 mal za to, že žaloba bola podaná po uplynutí 4-ročnej premlčacej doby. Okresný súd však opomenul skutočnosť, že žalobca mohol uplatniť právo na súde prvý deň nasledujúci po dni splatnosti žalovanej pohľadávky, t.j. 26.4.2009, ktorý deň bol dňom začiatku plynutia premlčacej lehoty a že posledným dňom lehoty na podanie žaloby bol deň 26.4.2013, kedy žalobca doručil súdu žalobu, teda posledný deň premlčacej lehoty, v dôsledku čoho zamietnutie žaloby v odvolaním napadnutej časti (nepriznané istiny 58.532,82 Eur) bolo nedôvodné.

55. Predmetom odvolacieho konania je aj nepriznaný nárok na zaplatenie úrokov z omeškania a posúdenie otázky premlčania tohto nároku vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným.

56. Účelom právnej úpravy úrokov z omeškania je zabezpečenie plnenia včas, čiastočná náhrada škody vzniknutá omeškaním plnenia, sankčná funkcia potrestania dlžníka za porušenie povinností, z dôvodu ktorého aj výklad premlčania úrokov z omeškania vychádza zo zachovania rovnováhy splnenia účelu týchto právnych inštitúcií.

57. Podľa § 393 ods. 1 Obchodného zákonníka, pri právach vzniknutých porušením povinnosti začína premlčacia doba plynúť dňom, keď bola povinnosť porušená, ak nie je pre premlčanie niektorých týchto práv ustanovená osobitná úprava.

58. Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

59. Právo na úrok z omeškania je právom, ktoré sa premlčuje za každý deň samostatne, pričom začiatok plynutia premlčacej doby sa viaže ku dňu, kedy bola povinnosť porušená a pri štvorročnej všeobecnej premlčacej dobe (§ 397 Obchodného zákonníka), možno úroky z omeškania úspešne uplatniť v uzavretom časovom intervale, ohraničenom štyrmi rokmi odo dňa podania žaloby späťne (ostatné neskoršie sú premlčané v dôsledku uplynutia všeobecnej štvorročnej premlčacej doby k jednotlivým denným úrokom z omeškania) dňom, keď vznikne možnosť na účinné vznesenie námietky premlčania voči istine.

60. Vzhľadom na argumentáciu žalobcu odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 67 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2014 so zaujatím zjednocujúceho stanoviska, že povinnosť platiť úroky z omeškania, vyplývajúca z vedľajšieho (akcesorického) právneho vzťahu, nemôže trvať dlhšie, než trvá hlavný záväzok, pretože uplynutím premlčacej doby sa právo premlčí ako celok. Preto, ak dôjde k premlčaniu hlavného právneho vzťahu, nemôže sa potom takýto právny následok uplynutia času nevzťahovať i na úroky z omeškania, ak povinný subjekt vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k úrokom z omeškania. Je totiž na vôli dlžníka v akom rozsahu uplatní námietku premlčania. Pripustením výkladu, že úroky z omeškania sa premlčujú nezávisle na istine, by v konečnom dôsledku znamenalo, že nezaplatením istiny by nikdy k premlčaniu úrokov z omeškania nedošlo a vznikla by kategória nepremlčateľných práv, na základe ktorých by bol dlžník nútený prostredníctvom nikdy nepremlčateľných úrokov z omeškania splatiť istinu pohľadávky napriek tomu, že už došlo k jej premlčaniu.

61. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci istina nie je premlčaná, nedošlo ani k premlčaniu úrokov z omeškania (príslušenstva pohľadávky).

62. Odvolací súd súhlasí so záverom okresného súdu, ktorý pri posudzovaní lehoty splatnosti neaplikoval ustanovenie § 450 Obchodného zákonníka. Z doteraz vykonaného dokazovania bolo nesporné preukázané, že strany dlhé roky spolupracovali, obchodovali, uzatvárali zmluvy ústnou formou, že žalobca za dodaný tovar vystavoval žalovanému jednotlivé faktúry s lehotou splatnosti 30 dní od vystavenia, že tento stav žalovaný akceptoval, podľa neho sa správal, keď na základe takto vystavených faktúr s lehotou splatnosti 30 dní od vystavenia faktúry zaplatil. Strany tak dohodnutú lehotu splatnosti

akceptovali, vychádzali z predchádzajúcej praxe, ktorú dobrovoľne akceptovali. Žalovaný do podania žaloby tento spôsob nerozporoval súhlasil s ním, a takáto obchodná zvyklosť medzi stranami obstoje oporu aj v ustanovení § 264 Obchodného zákonníka. Navyše žalovaný svoje tvrdenie o tom, že žalobca v rozhodnom období vystavoval faktúry s lehotou splatnosti 14 dní od vystavenia, žiadnym dôkazom nepreukázal.

63. Keďže žalovaný neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal oprávnenosť vznesenej námietky premĺčania uplatneného nároku, pričom medzi stranami nebola sporná výška istiny ani výška úrokovej sadzby dohodnutého úroku z omeškania, odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu v druhej výrokovej vete a žalobe v tejto časti vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

64. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP a ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi proti žalovanému, ktorý úspech vo veci nemal.

65. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

66. Vzhľadom na to, že žalovaný bol v konaní neúspešný a štátu vznikli trovy konania spojené s vykonávaním dôkazov, odvolací súd rozhodol, že štát má právo na plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP. Civilný sporový poriadok vypustil úpravu trov štátu pričom nezohľadnil trovy vzniknuté v konaniach začatých pred jeho účinnosťou (čo je aj prípad prejednávanej veci) Povinnosťou odvolacieho súdu preto bolo vysporiadať sa s touto situáciou. Odvolací súd tak aplikujúc základné princípy čl. 4 ods. 2 CSP má za to, že štátu patrí náhrada trov, ktoré mu reálne vznikli (reálne ich vynaložil), v súlade s vtedy platnou procesnou normou (§ 148 OSP), ktorá mu garantovala nárok na ich náhradu. Garanciu tohto nároku už nový procesný predpis nedáva a štát nemá priestor na uplatnenie si skôr vzniknutých trov. Odvolací súd preto dospel k záveru, že je potrebné aplikovať základný princíp uvedený v čl. 4 ods. 2 CSP a priznať štátu nárok na náhradu vzniknutých trov. Priznanie tohto nároku štátu si odvolací súd volí ako normu, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy na ktorých spočíva CSP tak, že jej výsledkom bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov, zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít priznávajúcich v doterajšej súdnej praxi štátu nárok na náhradu vynaložených trov konania. Vzhľadom na absenciu úpravy trov konania štátu v CSP, odvolací súd aplikoval ust. § 262 ods. 1 a § 259 CSP, nakoľko štátu vznikli trovy konania v súvislosti s dokazovaním. Odvolací súd s poukazom na citované zákonné ustanovenia a v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok okresného súdu v napadnutej štvrtej a piatej výrokovej vete.

67. Rozhodnutie bolo jednohlasne schválené členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaťel domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)